

Dr NIKOLA ŽIVKOVIĆ
1930–2017.

Jedan život koji je snažno pulsirao, zračio dobrotom, pouzdanošću, ljudskošću se ugasio. Smrt – ta naša jedina izvesnost i sudbina – opet je pobedila život. Umro je Nikola Živković, carstvo večnosti, carstvo nebesko je obogaćeno, a mi ožalošćeni i osiromašeni.

Nikola je rođen 1930. godine u selu Šljivoviku. Gimnaziju je završio u Beloj Palanci, a Filozofski fakultet na Beogradskom univerzitetu 1958, gde je magistrirao sa temom „Politički komesar i njegova uloga u ustanku 1941. godine“, a doktorirao 1974. sa temom „Ratna šteta koju je Nemačka nanela Jugoslaviji u Drugom svetskom ratu“.

Radni vek je proveo u Institutu za radnički pokret, odnosno Institutu za savremenu istoriju. Bavio se, pre svega, izučavanjem istorije Drugog svetskog rata. Napisao je više dela koji su obogatili srpsku historiografiju. Navodimo samo neke od njih: „Ratna šteta koju je Italija nanela Jugoslaviji 1941–1943“, „Delatnost organa NOP-a na oslobođenim teritorijama 1941. godine“, „Kontribucija u Srbiji 1941–1944“, „Nemačka privreda kao oblik eksploatacije i pljačka zlata, arhiva i kulturnih dobara u toku 1941–1945“.

Nikola je Srbin po rođenju, a humanista, građanin sveta po životnom opredeljenju, po odgovornim poslovima kojima se bavio, deo naše savremene istorije, njenog stvaranja i tumačenja. Reč je o čoveku snažne etičnosti, koji nikada nije bio na kolenima duha, iako je živeo, radio u vremenu u kome se „niko ne može smatrati nevinim“ (Sartre). Rano je shvatio da život nema smisla ako se u njemu ništa borbom ne ostvaruje, da moramo stalno tragati za istinom, za ljudskošću, da moramo biti razotuđeni od svih otuđenja i biti svesni da je čovek sam sebi sudbina, da vrednost života nije u čekanju, već u borbi i stvaranju. On je svojim radom, znanjem, svestranom angažovanošću ostvarivao

svoje želje, davao životu smisao, vrednost. Reč je o čoveku, javnom delatniku, koji je uvek bio u neprekidnoj komunikaciji sa prošlošću i sadašnjošću, koji je uvek kritički svedočio o stvarnosti svoje zemlje, stremio ka budućnosti i verovao u ljudski napredak.

Nikola Živković je uvek ostavljao trag o sebi, pre svega o ljudima, bio uvek spreman da se suprotstavi svakoj nepravdi, da sasluša, da pomogne. Bio je to čovek koji je pripadao svima, a ipak bio samo svoj, čovek snažne individualnosti, koga su krasili vera u smisao života i rada, drugarstvo, neprekidno sticanje novih znanja. Tek sada kada se preselio u sećanje, gde se duže traje, shvatamo koliko je ljudskosti otišlo sa njim i koliko će nam nedostajati.

Njegovi stari drugovi, kolege i prijatelji, i to u onom pravom smislu, da je prijatelj neko s kim uvek možemo računati, a on može računati na nas, njegovu smrt doživljavaju kao lični gubitak. On je ostavio neizbrisiv trag kod svih sa kojima je radio, družio se, čije je živote obogatio, a svojim odlaskom iskreno ražalostio.

Nikola je bio mera za druge ljude, bio je čovek za neko bolje vreme, on nikada sebi nije postavljao lake zadatke, jer bi to značilo izneveriti svoje poreklo, sebe, ostati dužnik životu. On je bio razotuđen od svih otuđenja, njegov život i rad, značenjem i zračenjem ostavili su trajan trag. On je bio čovek totalne ljudskosti, koji je i nas okolo njega činio boljim. On nikada neće boraviti u zaboravu svih sa kojima se družio, radio, jer je smrti bilo i biće, ali ne umiru pravi ljudi, kakav je bio Nikola Živković.

Miroljub Vasić